

Apstiprināti pieci masalu saslimšanas gadījumi; SPKC masveida slimības uzliesmojumu neprognozē

Publicēts 12.01.2018.

Gada nogalē reģistrēti un apstiprināti pieci masalu saslimšanas gadījumi, tomēr Slimību profilakses un kontroles centrs (SPKC) masveida slimības uzliesmojumu neprognozē, aģentūrai LETA puda centra Infekcijas slimību riska analīzes un profilakses departamenta direktors Jurijs Perevoščikovs.

Septiņos gadījumos, kuros tika sāktas laboratoriskās pārbaudes, saslimšana ar masalām netika konstatēta, bet viens gadījums pagaidām vēl tiek analizēts.

Pēc Perevoščikova teiktā, masalas ir slimība, ar kuru var inficēties sabiedriskā vietā, turklāt ne vienmēr saslimušais zina, ka nonācis kontaktā ar cilvēku, kuram bijuši līdzīgi simptomi. Ja cilvēks nevar atminēties, vai kontakts ar šādu cilvēku noticis, tas nav bijis cilvēks, ar kuru viņš saskaras ikdienā, piemēram, ģimenes loceklis, draugs vai kolēģis, līdz ar to infekcijas avotu nav iespējams identificēt. Jāņem vērā, ka persona var būt infektioza pat pirms parādījušies pirmie simptomi, piemēram, temperatūra un klepus, kā rezultātā cilvēks var pat nezināt par saslimšanu un turpināt ikdienas aktivitātes, norādīja SPKS speciālists.

SPKC lēš, ka lielākā daļa jeb 95% sabiedrības ir imūni pret masalām - tie, kuri dzimuši sešdesmitajos gados, slimību pārslimojuši, savukārt vēlāk dzimušie tika vakcinēti vismaz vienu vai divas reizes. Viena vakcīna pret masalām dod imunitāti 93% apmērā, bet divas - 97%.

Kaut arī lielākā daļa sabiedrības ir imūna pret masalām, Perevoščikovs atzina, ka slimībai tomēr varētu būt nelieli uzliesmojumi, īpaši, ja kādā cilvēku grupā ir liels slimību uzņēmīgu cilvēku skaits, piemēram, bērnudārzos un skolās. Nevarot izslēgt situāciju, ka vairākus bērnus uz vienu iestādi atvestu vecāki, kuri piekopt "zaļo dzīvesveidu", proti, nevakcinē bērnus, kā rezultātā šajā bērnudārzā varētu notikt arī vairāki saslimšanas gadījumi, sacīja Perevoščikovs.

Viņš norādīja, ka daži vecāki domā, ka, tā kā šīs slimības gadījumi nav reģistrēti, nav nepieciešams savu bērnu vakcinēt, tomēr šāds uzskats esot aplams, jo jebkurš bērns var tikt pakļauts infekcijas riskam gadījumā, ja notiek infekcijas ieviešana valstī, piemēram, ceļojumu laikā.

Perevoščikovs skaidroja, ka Eiropā masalas izplatās no valsts uz valsti, kas nozīmē, ka inficēšanās var notikt ceļojumā vai lidostā, kas arī ir riska objekts.

Kaut arī nav nepieciešams iedzīvotājiem masveidā skriet un vakcinēties pret masalām, Perevoščikovs norādīja, ka noteikti būtu nepieciešams vakcinēt bērnus, kā arī vakcinēties gadījumos, kad plānots dodies ceļojumā, īpaši uz vietām, kur ir nelabvēlīgi apstākļi, piemēram, uz Rumāniju, kur pavisam nesen bijis liels masalu uzliesmojums.

Par vakcinēšanos būtu svarīgi padomāt arī tiem, kuri saņēmuši tikai vienu poti, proti, lai palielinātu imunitāti pret slimību, īpaši cilvēkiem, kuriem jāstrādā ar masalu pacientiem vai jādodas ceļojumā. Iespējams, ar ārstu nepieciešams pārrunāt pārvakcinēšanos vai veikt imunitātes pret masalām pārbaudi.

Pēc Perevoščikova paustā, gadījumos, kad notikusi saskarsme ar masalu slimnieku, 72 stundu laikā veikta vakcīna pret masalām gandrīz 100% pasargā no saslimšanas, turklāt potēšanas var veikt arī vēlāk, jo šādos gadījumos iespējams pasargāties no atkārtota riska. Valsts vakcīnu pret masalām apmaksā bērniem un cilvēkiem, kuri nonākuši kontaktā ar cilvēku, kurš slimo ar masalām. Vakcinēties pašiem un vakcinēt bērnus nekad nav par vēlu, piebilda SPKC speciālists.

Viņš atgādināja, ka tiem, kuri dzimuši pirms 1958.gada, nevajadzētu satraukties, jo pārslimošanas rezultātā gandrīz visi šie cilvēki ir imūni.

Kaut arī masveida slimības uzliesmojumu SPKC neprognozē, Perevoščikovs norādīja, ka sporādiski vai vairāki saslimšanas gadījumi varētu būt novērojami, un šī iemesla dēļ centrs nekavējoties sāks sabiedrības veselības pasākumus, lai ierobežotu slimības turpmāku izplatīšanos. Viens no pasākumiem ir apzināt ar masalām slimojošos un viņu kontaktpersonas, lai cilvēki var veikt vakcīnu vai saslimšanas gadījumā sākt ārstēšanu.

Perevoščikovs uzsvēra, ka visi gadījumi, kuros pastāv aizdomas par saslimšanu ar masalām, tiks reģistrēti - katrai ārstniecības personai, saskaroties ar pacientu, kuram ir temperatūra un masalām raksturīgi izsitumi, jāreģistrē šis pacients. Par to, kā gadījumus pareizi laboratoriski izmeklēt, ko darīt, ja konstatēts masalu saslimšanas gadījums, tika informēti ne tikai ģimenes ārsti, slimnīcas un citas ārstniecības iestādes, bet arī izglītības iestādes. Informācija par slimību un ieteikumi, kā rīkoties, pieejami arī centra mājaslapā.

Kā pagājušajā nedēļā informēja SPKC, Latvijā laboratoriski apstiprināti četri masalu saslimšanas gadījumi pieaugušajiem, kas ir pirmie šādi gadījumi pēdējo trīs gadu laikā.

Eiropas Slimību profilakses un kontroles centrs 2017.gada decembra pārskatā par masalu uzraudzības datiem ziņoja par 13 726 masalu gadījumiem, kas tika reģistrēti no 2016.gada 1.novembra līdz 2017.gada 31.oktobrim 30 Eiropas Savienības un Eiropas Ekonomiskās zonas (ES/EEZ) dalībvalstīs. Par masalu saslimšanas gadījumiem pēdējo 12 mēnešu laikā ziņots visās ES/EEZ valstīs, izņemot Latviju un Maltu. Visvairāk gadījumu ziņojusi Rumānija (5605), Itālija (4973) un Vācija (952), attiecīgi 41%, 36% un 7% no visiem reģistrētajiem gadījumiem.

Masalas ir ļoti lipīga vīrusu infekcijas slimība, kas izplatās gaisa pilienu, kā arī tieša kontakta ceļā. Iespējamība saslimt ar masalām ir jebkuram, kurš ir nonācis kontaktā ar saslimušo un iepriekš nav slimojis, kā arī nav vakcinēts pret masalām. Simptomi parasti parādās 10-12.dienā pēc inficēšanās, kas sākotnēji atgādina saaukstēšanos - pēkšņs sākums ar iesnām, klepu un drudzi. Acis kļūst sarkanas un jutīgas pret gaismu. Slimībai progresējot, parasti no trešās līdz septītajai slimības dienai, temperatūra var sasniegt 39-41 grādu, un parādās sarkani izsitumi, kas ilgst no četrām līdz septiņām dienām. Izsitumi sākas uz sejas un pēc tam izplatās pa visu ķermeni. Pēc izslimošanas veidojas imunitāte.

Vienīgā efektīvā aizsardzība pret masalām ir vakcinācija, uzsver SPKC.

Agnija Antanoviča, LETA